Wiadomości

Wtorek, 13 stycznia 2009

Zmieniasz adres zameldowania - zmień dowód bo straci ważność!

Milion dowodów straci ważność

Od 1 stycznia dokumenty tożsamości z nieaktualnymi danymi są unieważniane automatycznie. Nieważne dowody uniemożliwią korzystanie z usług banków, urzędów, sądów i notariuszy. Brakuje rozporządzeń wykonawczych do przepisów o nieważnych dowodach osobistych.

Od 1 stycznia zmieniły się zasady unieważniania dowodów osobistych. W razie zmiany danych - nazwiska, imienia bądź adresu zameldowania - trzeba pamiętać o wymianie dowodu. Jeżeli ktoś tego nie zrobi - po trzech miesiącach z urzędu dokument straci ważność. W przypadku Polaków przebywający za granicą nastąpi to po czterech miesiącach. Zapominalscy będą mieli kłopoty przy przekraczaniu granicy oraz przy ubieganiu się w banku o kredyt, a także u notariusza. Bez ważnego dowodu tożsamości nie będzie można też zawrzeć małżeństwa w urzędzie stanu cywilnego.

- Pracownicy naszego urzędu zajmujący się sprawami dowodów osobistych, ewidencji ludności, urzędu stanu cywilnego i zmiany imion i nazwisk informują klientów o konsekwencjach braku wymiany dowodu osobistego podczas dokonywania wszystkich czynności mających wpływ na aktualność danych w dowodzie osobistym już od 15 listopada 2008 r., tj. od momentu wejścia w życie ustawy - zapewnia Danuta Galica, kierownik Referatu Dowodów Osobistych Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

Nowe przepisy o unieważnianiu dowodów osobistych wprowadziła nowelizacja ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych z 3 października 2008 r. (Dz.U. nr 195, poz. 1198). Na jej podstawie dowód będzie unieważniany z urzędu nie tylko w razie zmiany danych, ale także w przypadku jego zniszczenia lub utraty - od chwili zgłoszenia takiej sytuacji. Dokument będzie też automatycznie unieważniany, w momencie gdy zostanie przekazany np. urzędowi bądź policji przez znalazcę - osobę trzecią. Unieważnienia będzie dokonywał ten organ, który wydał dowód, czyli wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Informacja o tym pojawi się w SWDO (system wydawania dowodów osobistych), powiązanym z systemem PESEL.

Brak rozporządzeń do ustawy

Nowy system wymaga płynnej wymiany informacji miedzy urzędami gmin a konsulatami, urzędami stanu cywilnego czy policją. Resort spraw wewnętrznych

nie przygotował jednak w porę nowych przepisów wykonawczych. To utrudni pracę urzędom.

- Z całą pewnością wykonanie przez nasz urząd zmienionych przepisów ustawowych utrudnia brak nowych przepisów wykonawczych. Nasz urząd przygotował się do nowych obowiązków m.in. w oparciu o projekt nowych przepisów - najnowszy z 2 stycznia 2009 r. - wskazuje Danuta Galica, kierownik Referatu Dowodów Osobistych z Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

- Obecnie brak jest także dostosowania programów komputerowych zarówno systemu wydawania dowodów osobistych, jak i ewidencji ludności do zmienionych przepisów, jednak jesteśmy w stałym kontakcie z autorami oprogramowania i jego serwisem w celu jak najszybszego dokonania zmian pozwalających także na możliwe zautomatyzowanie czynności - dodaje Danuta Galica.

Projekt nowego rozporządzenia wskazuje tryb przepływu informacji potrzebnych do automatycznych unieważnień.

- Pozyskanie danych od kierowników USC, konsulów oraz z organów ewidencji ludności nie uchroni pracowników od wielu dodatkowych obowiązków. Będzie bowiem dopiero początkiem działań mających na celu utrzymanie jak najbardziej aktualnych zapisów w systemach komputerowych oraz aktualnych dokumentów w posiadaniu ludności - podkreśla Danuta Galica.

Będą kłopoty na granicy...

Bez ważnego dowodu osobistego uda się nabyć bilet lotniczy, ale nie można z nim przekroczyć granicy.

- Okazanie dowodu osobistego nie jest wymagane przy zakupie biletu w kasach LOT-u. Każda osoba może zakupić bilet dowolnej liczbie osób. Bilet można również zarezerwować przez call center bądź zakupić poprzez stronę internetową www.lot.com, gdzie system nie weryfikuje danych osobowych - wskazuje Wojciech Kądziołka, rzecznik prasowy LOT-u.

- Odprawę prowadzi natomiast służba graniczna, która zajmuje się m.in. weryfikacją danych osobowych na podstawie dowodów osobistych. W przypadku zatrzymania osoby z nieważnym dowodem przez służbę graniczną w Polsce nie zostanie ona wpuszczona na pokład samolotu wylatującego z Polski - dodaje.

Dowód osobisty uprawnia obywateli polskich do przekraczania granic państw członkowskich UE, państw EOG nienależących do UE oraz państw niebędących stronami umowy o EOG, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze WE i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granicy.

- Z uwagi na fakt, że z dniem 21 grudnia 2007 r. Polska weszła do strefy Schengen, kontrole graniczne osób przekraczających granice wewnętrzne zostały całkowicie zniesione. Obecnie obywatel Polski, posługując się dowodem osobistym, podlega kontroli granicznej praktycznie tylko w przejściach lotniczych lub morskich, jeżeli udaje się np. do Wielkiej Brytanii, Irlandii, Cypru, Rumunii i Bułgarii, tj. do państw, które nie stosują w pełnym zakresie dorobku Schengen, lub np. do Chorwacji, która zniosła wymóg posiadania paszportu dla naszych obywateli - informuje płk Wojciech Lechowski, rzecznik prasowy komendanta głównego Straży Granicznej. W tych przypadkach Polak bez ważnego dowodu nie zostanie wpuszczony na pokład samolotu.

...w banku

Wszyscy ci, którzy na czas nie wymienią dowodu, będą mieli kłopoty w banku. Największe trudności będą dotyczyć kredytu hipotecznego oraz pożyczek. Także przy zakładaniu konta bank sprawdza tożsamość klienta.

Bank sprawdza przyszłego klienta np. w bazach Międzybankowej Informacji Gospodarczej Dokumenty Zastrzeżone, która to baza jest prowadzona przez Związek Banków Polskich we współpracy z Policją.

- W ustawie o ewidencji ludności i dowodach osobistych wprowadzono zmianę, która umożliwia weryfikację przedkładanych przez klientów banków dowodów tożsamości, a więc weryfikację zgodności, czy przedłożony dokument jest dokumentem obowiązującym, czy nie został sfałszowany. Tylko tą drogą będzie możliwe dokonanie weryfikacji - tłumaczy Jerzy Bańka, dyrektor ds. legislacyjno-prawnych Związku Banków Polskich.

- W tej chwili pracujemy nad stworzeniem łącznika, który pozwoli bankom dokonywać takiej weryfikacji w systemie on-line. Ustawa przewiduje możliwość dokonywania weryfikacji dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, mających w tym interes prawny. Takimi podmiotami są oczywiście banki, jednak chcemy dokonać centralizacji poprzez system Biura Informacji Kredytowej albo Związku Banków Polskich. Zapewni to łatwość dostępu do systemu PESEL - dodaje.

Jerzy Bańka wskazuje, że niestety projekt rozporządzenia, które określa stawki opłat za korzystanie ze wspomnianej drogi weryfikacji, stwarza problemy natury finansowej, Przewidziano w nim bowiem wysokie opłaty za każdy przypadek weryfikacji, blokując sztucznie dostęp do systemu.

...w urzędzie

Osoba, która nie ma ważnego dowodu osobistego, będzie miała problemy w urzędach. Policja, prokuratura i urzędy państwowe mają bezpłatny dostęp do PESEL oraz danych o dowodach.

- Osoba zamierzająca zawrzeć związek małżeński powinna okazać w USC

dokument stwierdzający tożsamość. Są tylko dwa takie dokumenty: dowód osobisty lub paszport. Nieważny dowód czy paszport nie jest dokumentem - informuje Henryk Kalinowski, kierownik USC we Wrocławiu.

Tłumaczy, że ważność dokumentu USC może sprawdzić w bazie, którą jest system OTAGO.

- Mamy także dostęp do lokalnego banku danych i centralnej bazy danych. Jeżeli w systemach widnieje informacja, że dokument jest nieważny, wówczas nie możemy przyjąć dokumentów do zawarcia małżeństwa. Nie ma przepisów wykonawczych, które nakazywałyby zatrzymanie nieważnego dowodu - dodaje.

Na zmiany muszą zwrócić uwagę zwłaszcza Polacy, którzy wyemigrowali za granicę. Ich dowody stracą ważność po 4 miesiacach od zmiany nazwiska lub adresu.

- W przypadku Polaków zamieszkujących w Polsce dowód z nieaktualnymi danymi straci ważność po upływie 3 miesięcy, a w przypadku Polaków przebywających za granicą termin został przedłużony do 4 miesięcy. Dłuższy termin będzie dotyczył tych obywateli, którzy zgłosili czasową emigrację - ostrzega Anna Broś-Milc, zastępca dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Krakowa.

...i u notariusza

Komplikacje mogą pojawić się także u notariusza przy zbyciu nieruchomości. Dotychczas zamężna kobieta bez przeszkód mogła zawrzeć umowę, przedstawiając dowód osobisty z panieńskim nazwiskiem oraz akt małżeństwa. Teraz mogą pojawić się problemy.

- Do tej pory przedstawienie aktu małżeństwa przez osobę, która po jego zawarciu zmieniła nazwisko łącznie z dowodem wydanym przed zawarciem związku całkowicie wystarczało. Czy tak będzie nadal trudno powiedzieć, bo jeżeli okazany dowód jest nieważny, to pytanie, czy jest on dokumentem potwierdzającym tożsamość - Lech Borzemski, członek Krajowej Rady Notarialnej.

- Notariusze nie mają dostępu do systemu elektronicznego, w którym odnotowywane będzie unieważnienie dowodu - dodaje Lech Borzemski.

30 dni średnio upływa od złożenia wniosku o nowy dowód osobisty do jego wydania

14 dni od daty zdezaktualizowania się danych ma posiadacz dowodu osobistego na złożenie wniosku o nowy dokument